

/ monografie

Prawo Unii Europejskiej
w orzeczeniach
Trybunału
Sprawiedliwości
dla karnistów

Uwagi praktyczne

/ monografie
/ prawo karne

Małgorzata Janicz
Monika Skinder-Pik

Prawo Unii Europejskiej w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości dla karnistów

Uwagi praktyczne

Małgorzata Janicz
Monika Skinder-Pik

/ monografie
/ prawo karne

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 grudnia 2014 r.

Recenzent: *dr hab. Małgorzata Wąsek-Wiaderek*

Wydawca: *Monika Pawłowska*

Redaktor prowadzący: *Ewa Wysocka*

Łamanie: *Wioletta Kowalska / Violet Design*

Projekt okładki i stron tytułowych: *Agnieszka Tchórznicka*

© Copyright by Wolters Kluwer SA 2015

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej książki nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych – bez pisemnej zgody Autora i wydawcy.

ISBN 978-83-264-8021-8 (wersja drukowana)

ISBN 978-83-264-8057-7 (wersja ePUB)

ISBN 978-83-264-8056-0 (wersja ePDF)

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia Internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp (<i>Małgorzata Janicz</i>)	13
1. Krajowe sądownictwo w sprawach karnych przed traktatem i po traktacie z Lizbony (<i>Małgorzata Janicz</i>)	15
1.1. Instrumenty prawne międzynarodowego obrotu w sprawach karnych	15
1.2. Kompetencja prejudycjalna Trybunału Sprawiedliwości UE a orzekanie w sprawach karnych	17
1.3. Znaczenie wyroków Trybunału Sprawiedliwości dla praktyki orzeczniczej sądów krajowych	18
1.4. Prawo pierwotne i prawo pochodne UE.	19
1.5. Podstawowe akty prawa pochodnego	21
1.6. Zasady prawa UE, ich znaczenie w orzecznictwie sądów krajowych	25
1.7. Podstawowe zasady prawa europejskiego w wybranych orzeczeniach TS	25
2. Sprawa unijna (<i>Monika Skinder-Pik</i>)	35
2.1. Przykład sprawy unijnej z zakresu zasad ogólnych – wyrok TS z dnia 3 maja 2007 r. w sprawie C-303/05	39
2.2. Przykład sprawy unijnej z zakresu rozporządzeń – wyrok TS z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-344/08 <i>T. Rubach</i>	42
2.3. Przykład sprawy unijnej z zakresu dyrektyw – wyrok TS z dnia 8 listopada 2007 r. w sprawie C-20/05.	44
3. Pytanie prejudycjalne (<i>Monika Skinder-Pik</i>).	46

4. Zasada <i>ne bis in idem</i> w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości UE (<i>Monika Skinder-Pik</i>)	61
4.1. Wyrok TS z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawach połączonych C-187/01 <i>Gözütok</i> i C-385/01 <i>Brügge</i>	64
4.2. Wyrok TS z dnia 10 marca 2005 r. w sprawie C-469/03 <i>Miraglia</i>	68
4.3. Wyrok TS z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie C-436/04 <i>Van Esbroeck</i>	70
4.4. Wyrok TS z dnia 28 września 2006 r. w sprawie C-150/05 <i>Van Straaten</i>	75
4.5. Wyrok TS z dnia 28 września 2006 r. w sprawie C-467/04 <i>Gasparini</i>	78
4.6. Wyrok TS z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-288/05 <i>Kretzinger</i>	82
4.7. Wyrok TS z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-367/05 <i>Kraaijenbrink</i>	87
4.8. Wyrok TS z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie C-297/07 <i>Bourquain</i>	90
4.9. Wyrok TS z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-491/07 <i>Turanský</i>	93
4.10. Wyrok TS z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie C-129/14 <i>Spasic</i>	95
4.11. Wyrok TS z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie C-398/12	100
5. Pozycja ofiary przestępstwa w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE (<i>Monika Skinder-Pik</i>)	105
5.1. Wyrok TS z dnia 15 września 2011 r. w sprawach połączonych C-483/09 <i>Gueye</i> i C-1/10 <i>Sánchez</i>	105
5.2. Wyrok TS z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie C-507/10	112
6. Europejski nakaz aresztowania w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE (<i>Małgorzata Janicz</i>)	117
6.1. Wyrok TS z dnia 5 września 2012 r. w sprawie C-42/11 <i>J.P. Da Silva Jorge</i>	120
6.2. Wyrok TS z dnia 6 października 2009 r. w sprawie C-123/08 <i>D. Wolzenburg</i>	124
6.3. Wyrok TS z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie C-66/08 <i>S. Kozłowski</i>	128
6.4. Wyrok TS z dnia 26 lutego 2013 r. w sprawie C-399/11 <i>S. Melloni</i>	132

6.5. Wyrok TS z dnia 21 października 2010 r. w sprawie C-306/09 <i>I.B.</i>	138
6.6. Wyrok TS z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie C-261/09 <i>G. Mantello</i>	143
6.7. Wyrok TS z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie C-396/11 <i>C.V. Radu</i>	148
6.8. Wyrok TS z dnia 12 sierpnia 2008 r. w sprawie C-296/08 PPU <i>I.P.S. Goicoechei</i>	154
6.9. Wyrok TS z dnia 1 grudnia 2008 r. w sprawie C-388/08 PPU <i>A. Leymann, A. Pustovarov</i>	159
7. Wyrok TS z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie C-60/12 <i>M. Baláž</i> – wzajemne wykonywanie orzeczeń o karach o charakterze pieniężnym (<i>Małgorzata Janicz</i>)	167
8. Wyrok TS z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie C-105/03 <i>Maria Pupino</i> – kamień milowy orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości w obszarze dawnego III filaru (<i>Małgorzata Janicz</i>)	173
Bibliografia	177
Wykaz aktów prawnych	179
Wykaz orzeczeń	183

Wykaz skrótów

Konwencje i traktaty

- EKPC – europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284)
- KPP – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 391) i Protokół nr 30 w sprawie stosowania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa (Dz. Urz. UE C 83 z 30.03.2010, s. 313)
- KWUS – Konwencja wykonawcza z dnia 19 czerwca 1990 r. do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. WE L 239 z 22.09.2000, s. 19)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 47)
- Traktat EWG – Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, podpisany w Rzymie dnia 25 marca 1957 r.
- traktat z Amsterdamu – Traktat z Amsterdamu zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie i niektóre związane z nimi akty, sporządzony w Amsterdamie dnia 2 października 1997 r. (Dz. Urz. WE C 340 z 10.11.1997, s. 1)
- traktat z Lizbony – Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzony w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. UE C 306 z 17.12.2007, s. 1)
- TUE – Traktat o Unii Europejskiej, podpisany dnia 7 lutego 1992 r. (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 13)
- TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37)

Prawo europejskie instytucjonalne

- dyrektywa 2004/38/WE – dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004, s. 77)
- dyrektywa 98/34/WE – dyrektywa 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, s. 37 z późn. zm.)
- dyrektywa 80/777/EWG – dyrektywa Rady 80/777/EWG z dnia 15 lipca 1980 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych (Dz. Urz. WE L 229 z 30.08.1980, s. 1) – uchylona przez dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/54/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz. Urz. UE L 164 z 26.06.2009, s. 45)
- dyrektywa 2004/80/WE – dyrektywa Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw (Dz. Urz. UE L 261 z 6.08.2004, s. 15)
- dyrektywa 76/207/EWG – dyrektywa Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy (Dz. Urz. WE L 39 z 14.02.1976, s. 40 z późn. zm.)
- decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. WE L 190 z 18.07.2002, s. 34), zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz. Urz. UE L 81 z 27.03.2009, s. 24)
- decyzja ramowa 2008/909/WSiSW – decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327 z 5.12.2008, s. 27), zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz. Urz. UE L 81 z 27.03.2009, s. 24)

Prawo polskie

- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.p.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)

Czasopisma

- Dz. U. – Dziennik Ustaw
- Dz. Urz. – Dziennik Urzędowy
- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- PIP – Państwo i Prawo
- Prok. i Pr. – Prokuratura i Prawo
- Zb. Orz. – Zbiór Orzeczeń
- ZOTSiS – Zbiór Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji

Organy, urzędy, instytucje

- ETS – Europejski Trybunał Sprawiedliwości, obecnie: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- Eurojust – Europejska Jednostka Współpracy Sądowej
- Euratom – Europejska Wspólnota Energii Atomowej
- SN – Sąd Najwyższy
- TK – Trybunał Konstytucyjny
- TS – Trybunał Sprawiedliwości
- UE – Unia Europejska

Inne

- ENA – europejski nakaz aresztowania
- END – europejski nakaz dochodzeniowy
- SIS – System Informacyjny Schengen
- WSiSW – wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

Wstęp

Pozycja niniejsza ma za zadanie przybliżyć praktykom prawa karnego zagadnienia prawa Unii Europejskiej ukazane przez pryzmat trzeciofilarowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. Autorki podzieliły tę skomplikowaną materię na dwie części. Pierwsza stanowi rozważania teoretycznoprawne, które w niezbędnym zakresie opisują podstawowe instrumenty prawne i zasady prawa europejskiego oraz sytuację sądów orzekających w sprawach karnych po traktacie z Lizbony, druga zaś przybliży wybrane i najważniejsze orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości. Przez taki właśnie układ książki autorki pragnęły pomóc sędziom, prokuratorom i profesjonalnym pełnomocnikom identyfikować sprawy o charakterze unijnym, a także rozwiązywać wynikię na tym tle problemy praktyczne.

Powyższe nie byłoby możliwe bez opisanie trzeciofilarowych kwestii unijnych za pomocą zaprezentowanych i opatrzonych krótkim komentarzem wybranych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości. Sposób ich prezentacji opiera się na chronologii przyjętej przez Trybunał w wyrokach (na co wskazuje numeracja zawarta w nawiasach), uwzględnia więc stan faktyczny sprawy, stanowisko stron i sądu krajowego, wreszcie treść pytań prejudycjalnych i stanowisko Trybunału. Wszystkie tłumaczenia orzeczeń pochodzą z bazy Eurlexa.

Należy mieć nadzieję, iż książka ta, ukazując się w grudniu, a więc dacie, z którą polscy sędziowie orzekający w sprawach karnych uzyskują możliwość zadawania pytań prejudycjalnych Trybunałowi Sprawiedliwości w zakresie instrumentów dawnego III filaru, przyczyni się do zwiększenia wiedzy o obowiązkach, które ciążyą na sądach z mocy zasad i regulacji prawa unijnego, a przede wszystkim uświadomi rolę orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości dla praktyki orzeczniczej sądów krajowych w sprawach karnych z elementem unijnym.

Oddając niniejszą pozycję do rąk Czytelników, autorki żywią także przekonanie, że stanie się ona pomocna w sytuacji konieczności zastosowania w rozpoznawanych sprawach wykładni prawa krajowego w świetle prawa unijnego, co biorąc pod uwagę brak doświadczenia sądów polskich orzekających w sprawach karnych w stosowaniu prawa UE, przy jego autonomii pojęciowej i szczególnych celach, może okazać się zadaniem niełatwym. Książka, podejmując tę szeroką problematykę w wersji skróconej, ma także zachęcić do sięgnięcia do obszernej literatury wskazanej w bibliografii i umożliwić samodzielne zgłębianie tych niezwykle interesujących i aktualnych treści.

1. Krajowe sądownictwo w sprawach karnych przed traktatem i po traktacie z Lizbony

1.1. Instrumenty prawne międzynarodowego obrotu w sprawach karnych

Element „zagraniczny” w krajowym prawie karnym pojawił się na długo przed przyjęciem przez Polskę uregulowań prawa unijnego. Ma to, rzecz jasna, związek z czynnościami w sprawach karnych z elementem zagranicznym. Aby przybliżyć Czytelnikowi problematykę prawa unijnego, jego odrębności i specyficznej roli w porządku prawnym państwa członkowskiego, należy na wstępie przypomnieć wzajemne zależności pomiędzy szeroko rozumianym prawem międzynarodowym a prawem unijnym w kontekście rozwoju czynności prawnych w obrocie zagranicznym w sprawach karnych, a także dokonać niezbędnego podziału na instrumenty „strasburskie” i „luksemburskie”.

Międzynarodowy obrót w sprawach karnych opiera się na wielu różnych regulacjach międzynarodowych i krajowych. Jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej podstawowym narzędziem prawnym były tu międzynarodowe umowy wielostronne, umowy dwustronne, wreszcie przepisy kodeksu postępowania karnego znajdujące się w jego dziale XIII¹. W chwili powstania UE cały system współpracy międzynarodowej w sprawach karnych oparty był na konwencjach Rady Europy². Niewątpliwie więc uprawnione będzie twierdzenie, iż specyficzne instrumenty prawne przyjęte przez prawodawcę

¹ Artykuł 615 § 2 k.p.k. stanowi: „§ 2. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo akt prawny regulujący działanie międzynarodowego trybunału karnego stanowi inaczej”.

² Najważniejszą z nich była Europejska konwencja o pomocy prawnej z 1959 r. oraz jej Protokół dodatkowy z 1978 r.

Europejskiego w ramach Unii Europejskiej stanowią kontynuację prac rozpoczętych przez Radę Europy³. W zakresie ochrony praw człowieka zasadniczym instrumentem prawnym była i jest europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Jeśli zaś chodzi o instrumenty czysto unijne, to przypomnieć należy, iż problematykę praw człowieka podejmuje Karta praw podstawowych, która po wejściu w życie traktatu z Lizbony stanowi prawo pierwotne UE. Aktualnie w ramach Unii Europejskiej zadanie stosowania i zapewnienia wykładni prawa unijnego zgodnie z prawami podstawowymi spoczywa na Trybunale Sprawiedliwości UE, który związany jest Kartą praw podstawowych UE oraz tradycjami konstytucyjnymi wspólnymi dla wszystkich państw członkowskich UE⁴. Prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych państwom członkowskim, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne prawa⁵.

Jednocześnie wraz z rozwojem Unii Europejskiej państwa członkowskie w obliczu konieczności walki z przestępczością transgraniczną oraz realizacją w praktyce zasady wolności przepływu obywateli, towarów i usług, a także otwarciem granic państw członkowskich, wykreowały obszar wspólnej przestrzeni bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Współpraca ta w obszarze prawa karnego zogniskowała się na zasadzie wzajemnego uznawania orzeczeń i jak dotąd jest to najsilniejszy trend. Na szczycie Rady Europejskiej w Tampere w 1999 r. opowiedziano się za wdrożeniem zasady wzajemnego uznawania orzeczeń⁶. Traktat o Unii Europejskiej, zwany traktatem z Maastricht, wykreował koncepcję trzech filarów Unii. Zagadnienia związane ze współpracą w sprawach karnych umieszczone zostały w III filarze. Koncepcję tę utrwalono w przyjętym w 1997 r. traktacie z Amsterdamu, gdzie przewidziano opcjonalną jurysdykcję

³ Konwencja z dnia 29 maja 2000 r. o pomocy prawnej w sprawach karnych, sporządzona w Brukseli, na podstawie art. 34 ust. 2 lit. d TUE, uzupełnia niejako postanowienia Europejskiej konwencji z 1959 r., jej protokołu dodatkowego z 1978 r. oraz Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do układu z Schengen.

⁴ Co do zakresu stosowania zapisów Karty praw podstawowych UE zob. K. Leanerts, *Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej a ochrona praw podstawowych*, EPS 2013, nr 1, s. 4 i n. Rozważania na temat pozycji Karty praw podstawowych UE w krajowym porządku prawnym zawarto w komentarzu do orzeczeń ETS w dalszej części książki.

⁵ Artykuł 6 ust. 3 TUE.

⁶ Więcej w *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament. Area of Freedom, Security and Justice: Assessment of the Tampere programme and future orientations*, COM (2004) 4002, Bruksela, 2.6.2004.

Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości do rozstrzygnięcia o ważności i doko-
nywania wykładni instrumentów III filaru. Głównym zaś instrumentem praw-
nym w obszarze prawa karnego stała się decyzja ramowa.

1.2. Kompetencja prejudycjalna Trybunału Sprawiedliwości UE a orzekanie w sprawach karnych

Przystępując do Unii Europejskiej dnia 1 maja 2004 r., Polska już w umowie
akcesyjnej zobowiązała się do przyjęcia całego dorobku prawnego Unii, w wy-
niku czego sądy krajowe w przypadku rozpoznawania spraw o charakterze
unijnym (dalej: spraw unijnych) stały się funkcjonalnie sądami unijnymi. Po-
nadto, zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa unijnego nad krajowym, zmie-
niła się niejako, w określonych przypadkach, hierarchia aktów prawnych⁷.

Jeśli zaś chodzi o pytania prejudycjalne do Trybunału Sprawiedliwości,
wobec niezłożenia przez Polskę deklaracji na podstawie art. 35 ust. 2 TUE,
sądy krajowe w obszarze prawa karnego pozbawione były uprawnień do ich
zadawania odnośnie do trzeciofilarowych instrumentów prawnych (w tym
najważniejszego instrumentu, jakim jest decyzja ramowa). Istotne zmiany
dokonane zostały przez traktat lizboński⁸, który zniósł podział na filary. O ile
zakres kompetencji prejudycjalnej Trybunału Sprawiedliwości dotyczący po-
stępowania karnych ustanowiony na podstawie art. 267 TFUE nie zmienił się
w stosunku do poprzedniej regulacji⁹, o tyle wobec faktu, że Polska nie złożyła
do dnia 1 grudnia 2009 r. deklaracji o poddaniu się jurysdykcji prejudycjalnej

⁷ Prawo unijne jest charakteryzowane jako autonomiczny porządek prawny. Wprawdzie ma
swoje źródło w umowach międzynarodowych, których stronami są państwa założycielskie,
jednak w toku rozwoju historycznego stało się samodzielnym porządkiem prawnym. Stanow-
isko takie prezentuje TS – m.in. w wyroku z dnia 15 lipca 1964 r. *Flaminio Costa v. ENEL*
Trybunał stwierdził, że w przeciwieństwie do klasycznych umów międzynarodowych
Traktat o ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej utworzył własny system prawny, który od
wejścia traktatów w życie staje się integralną częścią systemów prawnych państw członkow-
skich i którego przepisy sądy państw członkowskich są obowiązane stosować – za A. Wróbel
(red.), *Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy*, Kraków 2005, s. 24.

⁸ Traktat z Lizbony jest traktatem rewizyjnym, tj. traktatem zmieniającym traktaty stanowiące
Unię Europejską: Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat ustanawiający Wspólnotę Euro-
pejską (TWE) i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom).

⁹ Artykuł 234 TWE pozwalał na zadanie pytania prawnego przez polski sąd orzekający
w sprawach karnych dotyczącego instrumentów prawnych spoza III filaru, a więc np. dyrek-
tyw, rozporządzeń czy traktatów – zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-344/08
Tomasz Rubach.

W publikacji zaprezentowano analizę zagadnień prawa Unii Europejskiej pod kątem krajowego prawa karnego oraz zawarto najważniejsze orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z tej dziedziny prawa wraz z komentarzem.

Autorki przedstawiają m.in.:

- unijne instrumenty prawne i ich oddziaływanie na krajowe prawo karne,
- przykłady spraw unijnych z zakresu zasad ogólnych, rozporządzeń i dyrektyw,
- procedurę dotyczącą pytań prejudycjalnych,
- zasady wykładni przepisów krajowych w świetle prawa Unii Europejskiej.

W związku z tym, że od dnia 1 grudnia 2014 r. polscy sędziowie orzekający w sprawach karnych uzyskują uprawnienie do kierowania pytań prejudycjalnych do Trybunału w zakresie instrumentów dawnego III filaru, książka w szczególności adresowana jest do tej grupy praktyków prawa. Zainteresuje również prokuratorów, profesjonalnych pełnomocników i obrońców. Będzie także interesującym uzupełnieniem wykładu prawa karnego procesowego dla aplikantów.

Małgorzata Janicz – sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie; wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Monika Skinder-Pik – prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku, w latach 2007–2013 delegowana do Ministerstwa Sprawiedliwości; wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury; ekspert Europejskiej Sieci Kształcenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN).

9788326480218 W01P01

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Cena 69 zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-264-8021-8

9 788326 480218